

25. maj

Forespørgselsdebat om, hvordan vi bedst forebygger og bekæmper hash- og alkoholmisbrug blandt børn og unge.

(Medlemmer af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen, Løsgænger og Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Naaja H. Nathanielsen, Løsgænger og Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit har stillet et indholdsrigt og spændende forslag til forespørgselsdebat som vi hermed fra Siumut skal komme med følgende bemærkninger til.

Siumuts målsætning overfor børn og unge er at skabe glæde og tryghed i opvæksten. Omsorgen og fællesskabet er samfundets grundpiller som giver det fundament som vi som borgere har brug for, hvilket Siumut håber at alle vi stå sammen om.

Børnenes fysiske sundhed og generelle livskvalitet skal udvikles, hvilket altid har været Siumuts kæphest. At have et grundlæggende godt liv betyder, at det omgivende miljø som børn og unge opvokser i, skal give en følelse af selvværd og værdighed. Fundamentet består i, at lære at elske livet, at have lyst og engagement til at arbejde, at have lyst til at lære, samt at have brugbare visioner om en lys fremtid.

Det skinner igennem i oplægget, at dagens virkelighed ude på kysten, desværre bærer præg af hashmisbrug og alkoholproblemer - selv iblandt børnene - hvilket set ud fra et samfundsmæssigt point of view er bedrøveligt og særdeles problematisk. Det skaber frustration og angst. Som voksne er vi klar over, i hvor høj grad omgivelser og miljø kan påvirke barnet. Børn ser som regel altid op til nogen, og det er derfor ikke et ukendt fænomen, at børnene kopierer adfærd og handlinger fra de voksne. Barnet har dog ikke partout medfødte dårlige egenskaber. Vi, der allerede er voksne, vi er rollefigurer for børnene, og vi viser dem i vores livsstil og levemåde hvordan de skal leve.

Børn elsker spænding. Børn elsker også at afprøve sig selv, ikke mindst på farlige ting, og desværre tænker de sig ikke gerne først om, men springer lige ud i det kolde vand uden, at kende

konsekvenserne. Her er hjemmet en medspiller, som har stor betydning for barnets trivsel og velfærd. Dette er dog ikke altid en regel, der findes selvfølgelig undtagelser fra reglerne. Desuden er venner og kammerater også medspillere, der kan påvirke barnet. Dette skal man være højest opmærksom på, for selvfølgelig sker det, at vi overser denne problematik. Derfor er vi også nødsaget til, at opfordre forældrene til at følge bedre med i børnenes liv og adfærd som sådan.

Vi godkender ikke hashmisbrug, hvilket er til trods for, at brugerne heraf selv påstår, at hash ikke er et farligt stof og blot er et nydelsesmiddel på lige fod med cigaretter. Det er sker nu også oftere og oftere, at man i begrundelsen for fri hash, er nogle der påstår, at det er en medicin for dem. Det er særdeles svært at tænke på, at unge der står i deres livs forår, må lade sig indlægge på psykiatrisk afdeling A1.

Disse unge har måttet forlade det ellers så dejlige liv og har måttet søge psykiatrisk hjælp på grund af hashens livsfarlige følgevirkninger. Vi kan desværre forvente at endnu flere i fremtiden vil frekventere psykiatrien som følge af hashene skadelige følgevirkninger. Set i et fremtidigt perspektiv kan man ligeledes måske forvente at også ældre mennesker vil få problemer af hashens skadelige bivirkninger.

Hvis det bliver tilfældet, hvordan skal vi da som samfund, kunne bære denne ekstra byrde – hvis altså også nu de ældre skal til, at behandles for hashens følgevirkninger? Det er ikke nok bare at sige, at det er et uundgåeligt fænomen. Nej, aldrig må det blive tilfældet – det vil vi aldrig kunne godtage – at vi bare skal lade stå til. Vi må på tværs af partierne stå sammen og løfte denne opgave i flok. Børnene er vores allesammens fremtid og vi er alle enige om, at vi har brug for alle kræfter i fremtiden.

Børn er børn i lovens forstand indtil det fyldte 18. år. Ansvar for barnet ligger hos forældrene. Hvis vi fortsat skal blive ved at fratage forældrene deres ansvar, hvad skal så træde i stedet? Vi kan ikke løbe fra, at opdragelsen af barnet og de unge er forældrenes ansvar, at være rollemodel er også et ansvar, ligesom det er et helt naturligt ansvar, at give af sin kærlighed til barnet. Hvis barnet bliver bruger af euforiserende stoffer eller alkohol, så er der allerede udformet love, der skal følges til punkt og prikke:

”Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, §5 stk. 2.”

Der foretages i dag oplysningskampagner som måske er gode nok i sig selv, men selve det at få disse budskabet helt ud i alle hjørner og afkroge – ja ind i børnenes og de unges sjæl – det mangler. Det bør være et særligt fag i skolen. I tidernes morgen hvor kollektivismen eller den kollektive ånd om man vil, herskede, var man fælles om, at frekventere børn og unge om rigtigt og forkert, og man tog endda børnene med på råd. Denne kollektivism er en tradition og en naturlig del af vores identitet, som også bør være vores styrke. Alle skoler bør have tilnyttet socialrådgivere. Det kan ikke være rigtigt, at vi snakker om, at børnene er vores allesammens fremtid – det koster noget og den pris må vi betale. De børn og unge vi lige nu snakker om, skal passe os når vi bliver gamle.

Omsorgssvigt er et ord, som gør ondt på os allesammen og det er samtidig et stærkt ord, at bruge. Hvis børnene når ud i et misbrug, skal de i behandling, hvilket helt sikkert skal ske med deltagelse af de ansvarlige forældre. Hvis det skulle vise sig, at forældrene også er misbrugere, kan de ikke medvirke til, at tage stilling til hvordan barnet skal sagsbehandles. Her må det offentlige træde ind. Børn er ikke og skal ikke være kasterbolde mellem de voksne. Børnene er noget af det helligste vi har og bør have topprioritet. Er det ikke helt naturligt, at vi træder ind og beskytter barnet hvis det har problemer?

Når barnet havner i et misbrug, så vil det altid være de voksne, der har skylden derfor. Uden voksne vil ingen børn eller unge kunne komme ud i et alkohol eller hashmisbrug. Lad os håbe, at disse såkaldte voksne bliver deres handlinger sig bevidst. Disse voksne misbrugere vil under ingen omstændigheder være primus motorer for, at give børnene et bedre liv. Vi må her ty til vore nabolande og hente inspiration derfra, hvad kan vi hente fra dem, hvad kan vi helt konkret bruge, som de allerede er nået længere med end os?

Vi må og skal til, at sætte højere krav til os selv, og vi må handle samtidig med, at vi italesætter, hvordan vi bedst muligt kommer videre.

Tænk over hvor mange familiers børn, der går til, uden at få den nødvendige hjælp. Hvor mange børn og unge blev overset, og er blevet voksne uden at få den nødvendige hjælp? Det må vi til at gøre noget alvorligt ved.

Tak.

Laura Táunâjik

Siumut